ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1-3/26/1505-3009

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspektsiooni jurist Karin Uuselu
Otsuse tegemise aeg ja koht	28.09.2026 Tallinnas
Vaide esitamise aeg	02.08.2026 (registreeritud inspektsioonis 03.08.2026)
Teabevaldaja	SA Tallinna Lastehaigla aadress: Tervise tn 28, 13419 Tallinn e-posti aadress: lastehaigla@lastehaigla.ee
Vaide esitaja	Eraisik e-posti aadress: xxx@xxx

RESOLUTSIOON

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse § 85 punkti 4 alusel

otsustab Andmekaitse Inspektsioon:

1) **jätta vaie rahuldamata, kuna Tallinna Lastehaigla SA ei ole teabenõudes küsitud omavahendite osas teabevaldaja AvTS-i mõistes;**
2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Kui Andmekaitse Inspektsioon jätab vaide rahuldamata, siis on vaide esitajal õigus pöörduda teabevaldaja vastu halduskohtusse (AvTS § 46 lg 2). Vaide esitaja saab 30 päeva jooksul pöörduda Andmekaitse Inspektsiooni vastu halduskohtusse, kui Andmekaitse Inspektsioon rikkus menetlemisel vaide esitaja õigusi muul viisil.

FAKTILISED ASJAOLUD:

1. Vaide kohaselt edastas vaide esitaja 23.07.2026 Tallinna Lastehaigla SA-le (lastehaigla) teabenõudena pealkirjastatud pöördumise, milles küsis selgitusi, loetelusid ning dokumente haigla omavahendite kohta. Täpsemalt omavahendite koosseisu ja tuluallikate, haigla ruumide rentimise, tasuliste tervishoiuteenuste osutamise, tasuliste teenuste kulude arvestamise ja kasutamise põhimõtete ning juhatuse liikme tasustamise kohta.
2. Lastehaigla keeldus 31.07.2026 vastusega teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 2 alusel. Põhjuseks asjaolu, et tegemist ei ole avaliku ülesande täitmist puudutava teabega AvTS § 5 lõike 2 tähenduses.
3. Kuna vaide esitaja hinnangul on haigla seisukoht õigusvastane, siis edastas ta 02.08.2026 AKI-le sellekohase vaide, mille AKI peale vaides puuduste kõrvaldamist menetlusse võttis.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide esitaja palub AKI-l :

1) tunnistada lastehaigla teabenõude täitmisest keeldumine õigusvastaseks;
2) kohustada lastehaiglat 23.07.2026 esitatud teabenõue uuesti läbi vaatama;
3) hinnata, kas haigla on AvTS § 5 lõike 2 kohaldamisel tõlgendanud avaliku ülesande mõistet liiga kitsalt ning jätnud avalikkusele võimaldamata kontrolli avaliku vara ja avalike vahendite kasutamise üle.

Vaide põhjendused:
Vaide esitaja toob vaides välja, et *haigla täidab avalikku ülesannet ning osutab tervishoiuteenust avaliku sektori rahastamisel ja avaliku sektori poolt loodud infrastruktuuri abil. Tasuliste teenuste osutamisel kasutatakse samu hooneid, ruume, meditsiiniseadmeid, personali, tugiteenuseid ning muud vara, mis on soetatud või ülal peetud avalike vahendite arvel. Sellest tulenevalt puudutab teave omavahendite kujunemise, tasuliste teenuste ning kulude arvestamise kohta otseselt avaliku ülesande täitmist ja avaliku vara kasutamist.*

Vaide esitaja on seisukohal, et avalikkus peab saama kontrollida, kuidas eristatakse avaliku ülesande täitmise kulusid tasulisest tegevusest. Samuti seda, kas avaliku rahaga loodud ressursse kasutatakse õiguspäraselt.

Vaide esitaja juhib vaides tähelepanu sellele, et *haigla ei ole selgitanud, kuidas toimub tasuliste teenuste osutamisel tööjõukulude, ruumide kasutamise, meditsiiniseadmete amortisatsiooni, kommunaalkulude, ravimite ja muude üldkulude arvestus ega seda, kuidas välditakse avaliku raha arvelt tasulise tegevuse subsideerimist.*

Samuti ei ole haigla põhjendanud, miks ei kuulu avaliku teabe hulka teave haigla poolt kolmandatele isikutele kasutusse antud ruumide kohta, kuigi tegemist on avaliku ülesande täitmiseks kasutatava varaga. Haigla ei ole vastuses analüüsinud iga teabenõude punkti eraldi ning põhjendanud, miks konkreetne teave ei puudutaks avaliku ülesande täitmist.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses vaide esitajale on lastehaigla teabenõude iga punkti juures eraldi märkinud, et teabenõude täitmisest keeldutakse AvTS § 23 lg 2 punkti 2 alusel, sest haigla ei täida küsitud teabe osas avalikku ülesannet. Suurema osa vastuste juures märgiti ka viide AvTS § 5 lõikele 2.

Vastuses AKI järelepärimisele täpsustati, et *lastehaigla omavahendite tuluallikad ei sisalda riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendeid ehk avalikku raha.*

Samas haigla möönab, et teabenõude täitmisest keeldumise vastuses jäi ekslikult viitamata AvTS § 5 lg 3 punktile 2. *Teabenõude hindamisel lähtus Lastehaigla sellest, et teabenõudes küsitud omavahendid ei ole AvTS § 5 lg 3 p-s 2 nimetatud riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendid. Seetõttu ei muuda nimetatud sättele viitamata jätmine haigla sisulist hinnangut sellele, kas haigla on küsitud teabe osas AvTS tähenduses teabevaldaja. Täielikkuse huvides oleks teabenõude täitmisest keeldumise vastuses tulnud lisaks AvTS § 5 lg-le 2 viidata ka AvTS § 5 lg 3 p-le 2 ning märkida, et teabenõudes küsitud omavahendite puhul ei ole tegemist ka selles sättes nimetatud vahenditega.*

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Vaide ese

1. Kuna vaide esitaja hinnangul on lastehaigla keeldunud teabe väljastamisest õigusvastaselt, siis on vaide ese ebaseaduslik keeldumine teabenõude täitmisest.

2. Vastavalt AvTS § 45 lg 1 punktile 1 on AKI pädevuses järelevalve teabenõuete täitmise ja teabe avalikustamise üle.

Tallinna Lastehaigla SA teabevaldajana

3. Lastehaiga sihtasutusena on eraõiguslik juriidiline isik, kes täidab tervishoiuteenuse kui avaliku teenuse osutamisel avalikku ülesannet. See tähendab, et lastehaigla on teabevaldaja, mis paneb asutusele kohustuse teabenõudele vastata. Küll aga on asutusel seadusest tulenev kohtustus teabenõude korral teavet avaldada üksnes kindlatel juhtudel. AvTS § 5 lõikest 2 tulenevalt laienevad eraõiguslikule juriidilisele isikule teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid. See tähendab, et teabe osas, mis puudutab tervishoiuteenuse kui avaliku ülesande täitmist. Samuti võrdsustatakse sihtasutused teabevaldajaga teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist alusel ehk avaliku raha kasutamisel (AvTS § 5 lg 3 p 2).

4. Eelnev tähendab seda, et lastehaigla ei ole teabevaldaja kogu selle teabe ulatuses, mis tema valduses olemas on. Lastehaigla on teabevaldaja üksnes selle teabe osas, mis puudutab tervishoiuteenuse kui avaliku ülesande täitmist või riigi või kohaliku omavalitsuse (KOV) eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.

5. Riigikohus on andnud avaliku teabe seaduse rakendamise seisukohalt avaliku teenuse mõiste kohta olulise selgituse, öeldes, et avaliku ülesande täitmisega on tegu siis, kui asutus on eraõiguslikule isikule õigusakti või lepinguga andnud volituse või pannud kohustuse osutada avalikes huvides sellist teenust, mille toimimise eest vastutab seaduse järgi lõppkokkuvõttes riik või mõni muu avalik-õiguslik juriidiline isik (3-3-1-19-14, p 11).

6. Lastehaigla täidab tervishoiuteenuse kui avaliku teenuse osutamisel avalikku ülesannet. Tervishoiuteenuse mõiste on sisustatud tervishoiuteenuste korraldamise seaduse (TTKS) § 2 lõikes 1. Sätte kohaselt on tervishoiuteenus tervishoiutöötaja tegevus haiguse, vigastuse või mürgistuse ennetamiseks, diagnoosimiseks ja ravimiseks eesmärgiga leevendada inimese vaevusi, hoida ära tema tervise seisundi halvenemist või haiguse ägenemist ning taastada tervist. Seaduse §-i 4 kohaselt on tervishoiuteenuse osutaja tervishoiutöötaja (TTKS § 3) või tervishoiuteenuseid osutav juriidiline isik.

7. AKI mõistab eelneva põhjal olukorda selliselt, et tervishoiuteenuse osutaja, sh lastehaigla juriidilise isikuna, on teabevaldaja selles ulatuses, milles tema valduses olev teave on saadud või loodud seadusega ette nähtud tervishoiuteenuse osutamisel ehk tervishoiutöötajate tegevuse käigus haiguse, vigastuse või mürgistuse ennetamisel, diagnoosimisel ja ravimisel.

8. Nagu juba eelnevalt kirjas, siis sihtasutus võrdsustatakse teabevaldajaga selle teabe osas, mis puudutab riigi või KOV-i eelarvest antud vahendite kasutamist ehk nö avaliku raha kasutamist. Eraõiguslike avaliku teabe valdajate juhendi punktis 4.2 on avaliku raha kasutamisega seoses välja toodud põhimõte, et kui tervishoiuteenuse osutaja saab Tervisekassalt raha osutatud raviteenuse eest, siis ei ole avalik teave see, mida nt haigla selle rahaga peale hakkab — kas soetab inventari, tehnikat või maksab töötasudeks. Küll

aga peab olema avalikult kontrollitav raha kasutus sel juhul, kui näiteks haiglale eraldatakse sihtotstarbeliselt raha meditsiiniseadme ostmiseks või hoonete ülalpidamiseks. Seega avaliku raha osas tuleb lastehaiglal avaldada summad, mis nt Tervisekassa on asutusele eraldanud, kuid teavet selle kohta, kuidas seda raha kasutati, peab haigla avaldama üksnes selle summa ulatuses, mis on asutusele eraldatud kindlal sihtotstarbel kasutamiseks.

Teabenõude täitmine

9. AvTS § 9 lõike 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud võimaldama tema valduses olevale teabele juurdepääsu seaduses sätestatud korras. Sama paragrahvi lg 2 punkti 1 kohaselt on teabevaldaja kohustatud tagama juurdepääsu neile dokumentidele, millele teabenõudja juurdepääsu taotleb ja millele on teabenõudjal juurdepääsuõigus ning tagama kinnipidamise juurdepääsupiirangutest (AvTS § 9 lg 1 p 7).

10. Teabevaldaja peab teabenõude kas viie tööpäeva jooksul täitma (AvTS § 18), väljastades küsitud dokumendid juurdepääsupiiranguteta osas (AvTS § 17 ja § 38 lg 2) või keelduma teabenõude täitmisest mõnel AvTS §-s 23 nimetatud alusel. Keeldumist tuleb ka põhjendada.

11. Lastehaiglale 23.07.2026 esitatud teabenõudes küsis vaide esitaja teavet seoses haigla omavahenditega. Kuna lastehaigla hinnangul ei puuduta teabenõudes küsitu asutuse avalike ülesannete täitmist ehk haigla ei ole teabevaldaja AvTS § 5 lõike 2 tähenduses, siis keelduti 31.07.2026 vastuses teabenõude täitmisest AvTS § 23 lg 2 punkti 2 alusel. Sätte kohaselt võib teabevaldaja keelduda teabenõude täitmisest kui eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist.

12. Nii nagu vaideotsuse punktis 3 juba märgitud, siis sihtasutused võrdsustatakse teabevaldajaga avaliku raha kasutamisel AvTS § 5 lg 3 punkti 2 kohaselt. Kuigi teabenõuedes küsiti haigla omavahendite kohta, siis teabenõude vastusest otseselt ei nähtu, et oleks hinnatud haigla teabevaldajaks olemist eelnevalt märgitud sätte alusel.

13. Küll aga märgib haigla vastuses AKI-le, et teabenõude hindamisel lähtuti sellest, et teabenõudes küsitud teave haigla omavahendite kohta ei puuduta riigi või KOV-i eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist. Haigla möönab, et teabenõude vastuses jäi keeldumise alusena ekslikult viitamata AvTS § 5 lg 3 punktile 2. Haigla märgib, et teabenõude vastuses oleks tulnud teabenõude täitmisest keeldumise alustena viidata nii AvTS § 5 lõikele 2 kui ka AvTS § 5 lg 3 punktile 2. Viimase puhul lisaks märkida, et teabenõudes küsitud omavahendite puhul ei ole tegemist avaliku raha vahenditega.

14. Teabenõudes küsiti teavet haigla omavahendite kohta. Selgitame, et lastehaigla eraõigusliku juriidilise isikuna on teabevaldajaks tervishoiuteenuse kui avaliku ülesande täitmisel riigilt või KOV-ilt saadud toetuste kasutamise osas. Haigla selgituste kohaselt ei sisalda asutuse omavahendid avalikku raha. Sellest tulenevalt ei ole lastehaigla teabevaldaja AvTS-i mõttes, mis tähendab, et 23.07.2026 teabenõude täitmisest keeldumine AvTS § 23 lg 2 punkti 2 alusel on AKI hinnangul olnud igati õiguspärane.

15. AKI nõustub vaide esitajaga selles, et haigla poolt avaliku raha kasutamisega seonduva osas on asutus kohustatud teavet jagama, sest on selles osas teabevaldaja. Kuid seda teavet, mis puudutab haigla omavahendeid, sh omavahendite kujunemist, tasuliste teenuste ning kulude arvestamist jms, ei pea haigla teabenõude alusel avalikustama, sest selle teabe osas ei ole haiga teabevaldaja.

16. Vaide esitaja leiab vaides, et haigla ei ole vastuses iga teabenõude punkti kohta eraldi

analüüsinud ega põhjendanud, miks konkreetne teave ei puuduta avaliku ülesande täitmist. Selgitame, et seadus annab eraõiguslikule juriidilisele isikule õiguse keelduda teabenõude täitmisest osas, milles eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist (AvTS § 23 lg 2 p 2). Eraldi selgitamiskohustust, miks isik ei ole teatud teabe osas teabevaldaja, seaduse ette ei näe. Põhjenduste puhul, miks küsitud dokumendid ei ole avalik teave, on tegemist selgitustaotlusele vastamisega, mille üle AKI järelevalvet ei tee.

17. AKI nõustub vaide esitajaga selles, et lastehaigla osutab tervishoiuteenust, mis on avalik ülesanne ning on selles osas teabevaldaja. Kuid AKI juhib vaide esitaja tähelepanu sellele, et kuigi tasuliste teenuste osutamisel kasutatakse haigla ruume, meditsiiniseadmeid, infosüsteeme, siis see ei tee tasuliste teenuste osutamisega seotud teavet seeläbi veel avalikuks teabeks. Tegemist on ikkagi sihtasutuse enda vara, mitte Tallinna linnale kuuluva varaga. Seega, kui tasuliste teenuste osutamisel kasutatakse haigla inventari ja töötajaid, siis see ei muuda asjaolu, et lastehaigla eraõigusliku juriidilise isikuna on teabevaldaja väga kitsas osas – avaliku ülesande täitmisel ning avaliku raha kasutamisel. Kuna haigla omavahendite osas ei ole tegemist avaliku raha kasutamisega, siis on lastehaiglal õigus keelduda teabenõudes küsitud teabe väljastamisest põhjusel, et haigla ei ole selle teabe osas teabevaldaja.

Kokkuvõte

18. Vaide esitaja palub AKI-l tunnistada lastehaigla teabenõude täitmisest keeldumine õigusvastaseks ning sellest tulenevalt kohustada lastehaiglat teabenõude uuesti läbi vaatama. Kuna lastehaigla ei teabenõudes küsitud omavahendite osas teabevaldaja, siis on AKI seisukohal, et lastehaigla on keeldunud 23.07.2026 teabenõude täitmisest õiguspäraselt. Sellest tulenevalt ei ole alust teha ettekirjutust teabenõude uueks läbivaatamiseks ning vaie jääb rahuldamata.

(allkirjastatud digitaalselt)

Karin Uuselu
jurist
peadirektori volitusel